

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Veroniky Rapošové Česká republika a tři modely mediálních systémů

Předkládaná práce je poměrně ambiciózní snahou o doplnění teorie systémů médií od Hallina a Manciniho o Českou republiku, které se tito autoři ve svém díle vyhnuli, stejně jako dalším postkomunistickým zemím. Přesněji řečeno, autorka se pokouší umístit ČR do prostoru vymezeného již provedenou typologií mediálních systémů těchto autorů. Odůvodnění takto stanoveného cíle je nicméně poměrně stručné (s. 9) a autorka by jej mohla u obhajoby rozvést.

Z formálního hlediska nemám k předložené bakalářské práci větších výhrad. Práce se zdroji je korektní a ukazuje na schopnost kombinace většího množství odborných zdrojů do smysluplného a cíl sledujícího textu, práce má logickou strukturu, autorka využívá relevantní a aktuální zahraniční odborné zdroje. Na několika místech jsou překlepy (titulní strana!)

Ačkoli je cíl práce legitimní, značně omezuje prostor, na němž se autorka mohla pohybovat. Za prvé, u tak aktuální a specifické teorie je velmi vysoká pravděpodobnost (a bylo to také kritizováno u na první verzi práce), že se diplomantka bude muset spoléhat především na jeden zdroj, jímž je monografie Hallina a Manciniho. Jako pozitivní z tohoto hlediska hodnotím snahu používat výlučně tento zdroj pouze v těch částech teoretické části práce, kde to bylo opravdu nezbytné. Za druhé, využitá teorie systémů zohledňuje množství charakteristik mediálních systémů na čtyřech rovinách. Stanovený cíl proto vyžadoval značné úsilí ze strany diplomantky, zejména co se týče systematizace způsobu jeho řešení, stanovení indikátorů pro jednotlivé sledované charakteristiky, a rešerše využitelných datových a sekundárních zdrojů. Plně uspokojující řešení takového úkolu by odpovídalo samostatnému velkému projektu, řešeného výzkumným týmem, neboť u některých charakteristik prostě validní data chybí, nebo lze vycházet pouze z nepřímých údajů. Z tohoto hlediska oceňuji autorčinu snahu z její výchozí pozice vytěžit maximum, na nedostatky spojené s obtížností dat autorka explicitně odkazuje. Moje další otázka tedy zní, zda si autorka myslí, že by chybějící nebo jen částečné zdroje mohly nějak ovlivňovat výsledek práce, co se týče zjištěné pozice ČR. U některých charakteristik pak nezbylo autorce než vyžít neodborné nebo sekundární zdroje. V těchto částech bych uvítal větší zapracování kvality zdroje do samotného textu, aby čtenáři bylo vždy jasné, kdy se jedná v případě odkazu o názor novináře a kdy o fundovanou analýzu (srov. např. s. 55-56). Je mi ovšem jasné, že z hlediska zkoumaného objektu se ale tyto rozdíly často stírají. Za třetí, část teritoria, do něž se autorka vymezením cíle pouští, již leží v žurnalistice a mediálních studiích, což vede k tomu, že projekt i řešení práce se nedají lehce přiřadit nejčastějším typům sociologických absolventských prací a je proto dle mého názoru tuto práci nutné hodnotit z hlediska specifičnosti a zvyklostí relevance a způsobu řešení dané otázky v tomto prostoru. Zde by se autorka mohla vymezit vůči možné kritice, že bylo možné stanovit několik jasných a empiricky poměrně jasně ověřitelných kritérií, jejichž sledováním by mohla dojít k jednoznačnému závěru (tj. vůči možnosti řešit práci s menším množstvím kritérií, standardnějším postupem a se zřetelnějším vyústěním).

K práci mám ještě dva dotazy. Za prvé, „střední a východní Evropa“ je poměrně historicky a kulturně specifická oblast. Narazila autorka při studiu podkladů na předloženou bakalářskou práci na lokálně specifické charakteristiky, jimž nebylo možné jednoduše najít odpovídající kritéria ve využívané teorii a bylo by tedy možné o ně teorii obohatit? Za druhé, na kolik je teorie Hallina a Manciniho adekvátní pro popis dnešní situace a nakolik je přínosné dnešní zařazení ČR vzhledem k trendu homogenizace, zmíněného na s. 41-42?

Co se týče závěru práce, uvítal bych větší zpětnou reflexi získaného zařazení s využitím sociologie médií a poznatků o dění mimo kontext ČR. Dle mého názoru by to mohlo zlepšit celkový dojem z práce, neboť v závěru vlastně není úplně jasné, k čemu získaný poznatek o pozici ČR je. Rozvedení Závěru by v tomto tedy mohlo být poměrně přínosné.

Na úroveň bakalářské práce je dle mého čtení práce velmi dobrá a jako takovou ji jednoznačně doporučuji k obhajobě s příslušným ohodnocením.

Ve Stráži nad Nisou, 28.1.2016

Mgr. Petr Lupač, Ph.D.